

Inhoudsopgave

Voorwoord 9

1	Inleiding	11
1.1	Begrijpelijkheid en taalverzorging	11
1.2	Vraag en antwoord	12
1.3	De opbouw van dit boek	13
1.4	De voorbeelden	14
2	Stijl	16
2.1	Het begrip 'stijl'	17
2.1.1	Stijlverschillen	18
2.1.2	Stijl als 'kleding'	20
2.2	Drie stijlbeginnselen	22
2.2.1	Weet wat u zeggen wilt	22
2.2.2	Wees consistent	23
2.2.3	Beschouw de lezer als gast	25
2.3	Zeven stijlregels	28
2.3.1	Eenvoud	29
2.3.2	Nauwkeurigheid	30
2.3.3	Bondigheid	30
2.3.4	Levendigheid	31
2.3.5	Foutloos taalgebruik	32
2.3.6	Zuiver Nederlands	32
2.3.7	Verzorgd taalgebruik	33
2.4	Taalkritiek	34
2.4.1	Taal en logica	35
2.4.2	De waarde van schrijfadviezen	37
2.4.3	Het gebruik van woordenboeken	39
2.5	Twee lastige kwesties	41
2.5.1	Aanhef, afsluiting en adressering	41
2.5.2	Schrijvers- en lezersaanduidingen	43
3	Opbouw	45
3.1	Fasen in het schrijfproces	46
3.1.1	Denkfase	46
3.1.2	Studiefase	48
3.1.3	Formuleerfase	50
3.2	Opbouwende tekstkritiek	51
3.2.1	De tekst	51
3.2.2	Commentaar	53
3.2.3	Nogmaals de tekst	55
3.3	Alinea's	57
3.3.1	De indeling in alinea's	58
3.3.2	Het verband tussen alinea's	58
3.3.3	De opbouw van een alinea	59
3.3.4	De vorm van een alinea	60
3.4	Onderdelen van een publikatie	61

4	Leesgemak	68
4.1	Eenvoud	68
4.1.1	Lange zinnen	69
4.1.2	Tangconstructies	70
4.1.3	Zinnen met een lange aanloop	72
4.1.4	Zinnen met een opsomming	73
4.1.5	Lange woorden	74
4.1.6	Afkortingen	75
4.1.7	Moeilijke woorden	76
4.1.8	Ontkenningen	78
4.1.9	Verwijswoorden	79
4.2	Nauwkeurigheid	81
4.2.1	Antwoorden op vragen	82
4.2.2	Lege woorden	83
4.2.3	Neutrale woorden	84
4.2.4	Ingebouwde beperkingen	85
4.2.5	Eufemismen	86
4.2.6	Meer betekenissen	88
4.3	Bondigheid	89
4.3.1	Overbodige woorden	90
4.3.2	Pleonasme en tautologie	91
4.3.3	Voorzetseluitdrukkingen	93
4.4	Levendigheid	93
4.4.1	Het menselijk element	94
4.4.2	De lijdende vorm	95
4.4.3	Naamwoordstijl	97
4.4.4	Voorzetselketens	98
4.4.5	Variatie in zinsbouw en zinslengte	99
4.4.6	Variatie in woordkeus	100
4.4.7	Woordspeling en beeldspraak	101
4.4.8	Oude woorden	102
4.4.9	Modieus taalgebruik	104
5	Taalkwesties	105
5.1	Fout taalgebruik	106
5.1.1	Drie zinsbouwfouten	107
5.1.2	Contaminaties	109
5.2	Werkwoorden	112
5.2.1	Waaide/woei en gestofzuigd	113
5.2.2	Verleden tijd	114
5.2.3	Het getal van de persoonsvorm	114
5.2.4	Gekomen is/is gekomen	118
5.2.5	Hebben of zijn	119
5.2.6	U is/u bent, je kan/je kunt	119
5.3	Naamwoorden	120
5.3.1	Visa, visums of visa's	120
5.3.2	Een oud(e) man, ontspannener, de twee grootste	122
5.4	Voornaamwoorden	123
5.4.1	Hij/zij/het, zijn/haar, die/dat	123
5.4.2	Hun/hen	125

5.4.3	Dat/wat	126
5.4.4	Alle(n), beide(n), sommige(n), vele(n)	127
5.4.5	Waarvan/van wie	128
5.4.6	Waarover/waar ... over	128
5.5	Lidwoorden, voorzetsels en andere woordsoorten	129
5.5.1	'De' of 'het'	130
5.5.2	De Matterhorn, de of het modem	131
5.5.3	Doel van dit boek is ...	131
5.5.4	Op, over, via de radio	132
5.5.5	Uitproberen, uitonderhandelen, afconcluderen	133
5.5.6	Als/dan, omdat/doordat, om	134
5.6	Zuiver Nederlands	135
5.6.1	Onze voorkeur voor buitenlandse woorden	136
5.6.2	Leenwoorden, vier negatieve reacties	137
5.6.3	Leenwoorden, acht argumenten pro	138
5.6.4	Leenbetekenissen	141
5.6.5	Barbarismen	142
6	Spellingkwesties	144
6.1	Hoofdletter	145
6.1.1	Begin van de zin	147
6.1.2	Eerbied	147
6.1.3	Namen van personen	147
6.1.4	Aardrijkskundige namen	148
6.1.5	Kalenderaanduidingen, feestdagen en tijdperken	149
6.1.6	Boeken, kranten, nota's en wetten	150
6.1.7	Instanties, instellingen, verenigingen en bedrijven	150
6.1.8	Gezindten, partijen en stromingen	152
6.1.9	Titulatuur en adressering	153
6.1.10	Afkorting	153
6.2	Koppelteken	153
6.2.1	Verschil in betekenis tussen aaneenschrijven en spatie	155
6.2.2	Er, daar, hier en waar met een voorzetsel	156
6.2.3	Samengestelde zelfstandige naamwoorden met drie delen	158
6.2.4	Samengestelde aardrijkskundige namen	159
6.2.5	Samenstellingen met namen, afkortingen, cijfers en bijzondere tekens	159
6.2.6	Getallen in woorden	160
6.2.7	Samenstellingen met 'niet', 'oud', 'Sint', 'zelfde' en Latijnse voorvoegsels	160
6.2.8	Overige gevallen	161
6.3	Afbreektaken	162
6.4	Weglatingstaken	164
6.5	Tekens voor lettergreep- of klinkerscheiding	165
6.5.1	Scheidingstaken	165
6.5.2	Trema	166
6.6	Apostrof	167
6.7	Accenttekens	169
6.7.1	Franse leenwoorden	169
6.7.2	Beklemtonen	169

6.8	Tussenletters in samenstellingen	169
6.8.1	De tussenletter -s-	170
6.8.2	De tussenletter -n-	173
6.9	Oude naamvalsvormen	174
6.9.1	Der, des, dier, wiens, welker enz.	174
6.9.2	Staande uitdrukkingen	176
6.10	Twee spellingproblemen en een toegift	177

7	Leestekens	179
7.1	Komma	179
7.1.1	Hoofdzinnen	180
7.1.2	Bijvoeglijke bijzinnen	181
7.1.3	Andere bijzinnen	183
7.1.4	Verkorte bijzinnen	184
7.1.5	Woordgroepen	184
7.1.6	Overige gevallen	185
7.1.7	Misverstanden	186
7.2	Dubbele punt	187
7.3	Puntkomma	188
7.3.1	Komma, puntkomma of punt	188
7.3.2	Twee vuistregels	189
7.4	Streepjes	190
7.4.1	Gedachtenstreepje	190
7.4.2	Aandachtstreepjes	191
7.5	Haakjes en schuine streep	191
7.6	Puntenreeks	192
7.7	Vraagteken	192
7.8	Uitroepteken	193
7.9	Aanhalingstekens	193
7.9.1	Citaat	193
7.9.2	Woorden met speciale status	195
7.10	Punt	196

Geraadpleegde literatuur	199
--------------------------	-----

Register	203
----------	-----

a

aandachtstreepjes 191
 aanduidingen voor maat, gewicht,
 tijd (en prijs) 117, 121
 aaneenschrijven 155
 – algemene regel in twijfel-
 gevallen 162
 – betekenisverschil 157
 – breuken 160
 – *daar* met een voorzetsel 156
 – *er* met een voorzetsel 156
 – getallen in woorden 160
 – *hier* met een voorzetsel 156
 – *maal* 160
 – samengestelde werkwoorden 157
 – samengestelde zelfstandige naam-
 woorden met drie delen 158
 – *waar* met een voorzetsel 156
 – *zelf* 161
 – *zelfde* 161
 aanhalingstekens 193
 – betekenis *zogenaamd* 195
 – citaat aan het begin van de
 zin 194
 – citaat aan het einde van de
 zin 194
 – citaat midden in de zin 194
 – gedachten, weergeven van – 193
 – ironie 196
 – onderbroken citaat 195
 – symbolen 193
 – woorden met speciale status 195
 – woordspeling 196
 – zelfgemaakte woorden 196
 – zelfnoemfunctie 195
 aanhef 41
 aantal, *een – mensen kwam/*
 kwamen 117
 aanvoegende wijs 102
aan wie/waaraan 128
 aardrijkskundige namen 145, 148,
 159
 accenttekens 169
achter/voor een bureau 132
achterin/achter in 157
 adressering 41
afbouwen 36
 afbreektaken 162
 – afleidingen 162
 – korte woorden 164
 – leesproblemen 164
 – samenstellingen 162
 – woorden van Latijnse of Griekse
 herkomst 164
afconcluderen 133
 afkappingsteken 167
 afkortingen 75, 192, 196
 – hoofdletters 197

– meer dan één woord 196
 – punt in afkortingen 196
 afkortingen/schuine streep 192
 afleidingen van afkortingen
 en letters 168
afmaken 37
 afsluiting (brief) 41, 42
 alinea 45, 57, 60
 – indeling 45, 54, 58
 – opbouw 59
 – verband 58
 – vorm 60
alle(n) 127
alles 127
allesbehalve/alles behalve 155
als/dan 134
als gevolg van 93
als regel 143
als ... zijnde 109
 ambiguïteit 88
andere(n) 127
 anglicisme 131, 143
anti- 161
 apostrof 167
aspect 84
 -atie/-ering 120
atoom 36

b

B. en W. heeft/hebben 115
 barbarisme 33, 142
bedacht ik me 110
 bedrijvende vorm 95
 beeldspraak 31, 101
 begrijpelijkheid 11
behalve 37
behart(ig)enswaardig 105
(be)hoeven 105
behoort tot 110, 116
(be)horen 105
beide(n) 127
 beklemtone(n) (accenttekens) 169
bekritiseren 112
 beletselteken 192
ben/heb vergeten 119
ben/heb gevolgd 119
bent/is 119
 bevelende zinnen 100
bezuiniging 86
 bibliografie 65
bij deze(n) 128, 176
bijgaand vindt u 109
 bijlagen 65
 bijstelling (komma's) 184
 bijvoeglijk naamwoord 122
 – met/zonder -e 122
 – volgorde 122
bij voorbeeld/bijvoorbeeld 155, 196
bijzin 68, 70, 99, 100, 181
 – bijvoeglijke bijzin 181
 – foutief verkorte bijzin 108

* De cursief gezette trefwoorden verwijzen naar voorbeelden in de tekst.

- komma 183
- verkorte bijzin 108, 184
- bondigheid 30, 89
- boude/boute* 12
- brandnieuw* 33
- breuken 160
- brief 41
- brunch* 106
- buiksprenen* 113
- buitenlandse (werk)woorden 32, 136
- vervoeging 177

c

- c.a.* 75
- c.q.* 84
- c.s.* 116
- casu quo* 84
- cijferreeksen (punten) 197
- cijfers in woorden 160
- cijfers in samenstellingen 160
- citaat 193
 - aanhalingstekens 193
 - begin van de zin 194
 - einde van de zin 194
 - leestekens 194
 - midden in de zin 194
 - onderbroken citaat 195
 - weergeven van gedachten 193
- college van B. en W. heeft/hebben* 115
- component* 84
- computer* 138
- consistentie 23
- contaminatie 106, 109, 116
- controle 141
- cum suis* 116
- cursivering 66, 150

d

- daar met een voorzetsel (aaneenschrijven)* 156
- dacht, ik* - 35
- dan/als* 134
- dat(gene)* 127
- dat/die* 123
- dat/wat* 126
- decimaalteken 186
- deelname/deelneming* 120
- deelteken 166
- deelwoord (onvoltooid) 103
- de/het* 129, 130, 131
- de/het mens* 129
- den* 175
- Den Bosch/'s-Hertogenbosch 12
- Den Haag/'s-Gravenhage 12
- denkfase (in het schrijfproces) 46
- der* 174
- des* 175
- destijds* 129, 175
- dezen* 175
- deze(n)* 127, 128
- dezen, bij* - 128, 176

- dezen, in* - 127, 176
- dezer* 175
- dezes* 175
- dicht/open, de brug was* - 12
- die/dat* 123
- dien* 175
- diens* 175
- dier* 175
- dimensie* 84
- directeuren-generaal* 121
- dit jaar* 80
- doei* 42
- doordat/omdat* 134
- door middel van* 93
- dra. (doctoranda)* 43
- drie eerste/eerste drie* 123
- dubbele punt 187, 190, 194
 - bij citaat 187, 194
 - of puntkomma 190
- dubbelzinnigheid 79, 88
- Duitse komma 192

e

- e na bijvoeglijk naamwoord 122
- eczeem* 11
- een of meer* 116
- een van de eerste/weinige* 116
- eenvoud 29
- (de) eerste de beste(n)* 128
- element* 843
- elk/ieder* 123
- enerzijds/anderzijds* 24
- enige* 127
- er met een voorzetsel (aaneenschrijven)* 156
- eufemisme 86, 140
- Europees- en wereldkampioen* 165
- evengoed/even goed* 155
- ex-* 106
- exgenoot* 105

f

- fasen in het schrijfproces 46
- formuleerfase (in het schrijfproces) 50
- fout gespelde woorden (top-40) 178
- foutieve samentrekking 32, 108
- foutloos taalgebruik 32
- fout taalgebruik 106
- functie* 84

g

- gallicisme 110
- gastarbeiders* 105
- gastvrijheid 25
- Geachte heer/mevrouw* 41
- gebeuren* 84
- gebiedende wijs enkelvoud/meervoud 177
- gedachtenstreepje 190
- gekomen is/is gekomen* 118

geldbedragen in woorden 160
 geluid(s)hinder 169
 geraadpleegde literatuur 65
 gereden zijn/hebben 119
 germanisme 118, 120, 142
 geslacht van woorden 123
 getal van de persoonsvorm 114
 getallen in woorden 160
 gevoelswaarde van woorden 86,
 139, 140
 gevolgd hebben/zijn 119
 geweeft/geweven 112
 gezagen 121
 gijzelaar 37
 groene volgorde 118
 groot/grote man 122
 grootste twee/twee grootste 122
 gulden/guldens 121
 guldenteken 196
 guur/onguur 36

h

haakjes 191
 – en punt 192
 – en puntenreeks 192
 haar/zijn 123
 haarziekte 125
 halen, (be-) 109
 -halve 103
 havo 129
 hebben/zijn 119
 heeft/hebt 119, 120
 hen/hun 125
 herhaling 100
 herwaarden 113
 het/de 129, 130, 131
 het/de mens 129
 het/hij/zij 123
 hier met een voorzetsel (aaneen-
 schrijven) 156
 hiernevensgaand 103
 hij/zij 44
 hij/zij/het 123
 hoeven, (be-) 105
 hoever/hoe ver 155
 hogergenoemde • 103
 hoofdletter 145
 – aanhef 41
 – aardrijkskundige namen 148
 – adressering 153
 – afkortingen 153
 – afleidingen van aardrijkskundige
 namen 149
 – afleidingen van persoons-
 namen 148
 – bedrijven 150
 – begin van de zin 147
 – boeken 67, 150
 – citaten 194
 – dubbele punt 187
 – eerbied 147

– feestdagen 149
 – gezindten 152
 – instanties 150
 – instellingen 150
 – Jood of jood 146
 – kalenderaanduidingen 149
 – kranten 150
 – literatuuropgave 65
 – merk- en type-aanduidingen 152
 – merknaam als soortaan-
 duiding 152
 – namen van personen 147
 – nationaliteiten, talen 149
 – nota's 150
 – opleidingen 152
 – partijen 152
 – personificatie 148
 – persoonsnaam als soortnaam 148
 – samenstellingen met een
 naam 148
 – stromingen 152
 – tijdperken 149
 – titulatuur 153
 – U/u 146, 147
 – wetten 150
 – windrichtingen 149
 Hoogachtend 42
 horen, (be-) 105
 hr./mevr./mej. 42
 hun als onderwerp 126
 hun/hen 125

i

ieder/elk 123
 iets 127
 implementeren 82
 incalculeren 133
 indeling van alinea's 54, 58
 indertijd 129, 174
 in deze(n) 127, 176
 informeren 141
 ingebouwde beperkingen 85
 ingesloten treft u hierbij aan 109
 in het kader van 93
 inhoudsopgave 62
 (in)huren 133
 inleiding 53, 63
 inleiding op/tot/van 133
 in relatie tot/met 132
 inschatten 143
 inspringen (van alinea's) 60
 in tegenstelling tot/met 132
 internationale woorden 136
 interpunctie 179
 intonatie 154
 intonatiepatroon (leestekens) 179
 in u beiden belang 176
 in verband met 83
 inzake 155
 is/bent 119
 is gekomen/gekomen is 118

j

jaar/jaren 117
je/u 44
je zal/zult 120
jood 41, 146

k

kandidaat-notarissen 121
kan/kunt 119
kanovaren 113
kennis van/over 133
kleine letter of hoofdletter 145
klemtoon(tekens) 169
klinkerscheiding 165
klopt als een bus, dat – 109
koloniën/melodieën 167
komma 179, 195
 – *aandachtstreepjes* 191
 – *aangesproken persoon* 186
 – *aanhef* 186
 – *beperkende bijvoeglijke*
 bijzin 181
 – *bijstelling* 184
 – *bijvoeglijke bijzinnen* 181
 – *bijvoeglijke naamwoorden* 186
 – *bijzinnen* 183
 – *citaten* 193
 – *decimaalteken* 186
 – *hoofdzinnen* 180
 – *komma voor en* 186
 – *komma voor enz.* 186
 – *misverstanden* 179, 186
 – *opsomming* 185
 – *uitbreidende bijvoeglijke*
 bijzin 181
 – *verkorte bijzinnen* 184
 – *woordgroepen* 184
kommapunt 188
komma, puntkomma en punt 188
koppelteken 153, 162
 – *aardrijkskundige namen* 159
 – *afkortingen* 160
 – *Latijnse voorvoegsels* 161
 – *niet-* 160
 – *oud-* 160
 – *samenstellingen met buitenlandse*
 woorden 159
 – *samenstellingen met gelijkwaar-*
 dige delen 161
 – *Sint-* 161
 – *zelfstandige naamwoorden met*
 drie delen 158
korte woorden 140, 164
kost duur 110
kunt/kan 119

l

l.b.o. (het) 129
L.S. 42
lange aanloop 72
lange woorden 38, 74

lange zinnen 38, 69
leenbetekenissen 141
leenwoorden 137, 138
leesbaarheid 69, 74, 165
leesbaarheidsformules 38
leesgemak 68
leestekens 33, 179
lege woorden 83
lettergreepscheiding 165
letterlijke vertalingen 33
letterwoorden 75, 153, 159
levendigheid 31, 93
lezer(es) 44
lezersaanduidingen 43
lidwoord, weglaten van
 het – 129, 131
liggend streepje 145
lijdende vorm 38, 95
literatuuronderzoek 47
literatuuropgave 65
literatuurverwijzing in de tekst 67
logica en taal 35

m

maal 160
mankeert/mankeren 115
mannelijke woorden 124
mannequin 136
martelaar 37
mate 84
mavo/havo (de) 129
mede 86
mededelende vorm 100
meer dan een 116
meer en meest 122
meerdere 143
meervoud 120, 121, 168
 – *Griekse woorden* 121
 – *Latijnse woorden* 121
 – *op -s* 120
 – *op -(e)n* 120
 – *tweeledige titels* 121
meijuffrouw 42
melodieën/koloniën 167
men 94, 97
met betrekking tot 93, 101
Met de meeste hoogachting 43
met de zijnen 128
met name 40, 84
met/op vakantie 110
Met vriendelijke groet(en) 43
middels 33, 143
mijne(n) 128
mijns inziens 109
modieus taalgebruik 104
moeilijke woorden 76
moeilijk leesbare samen-
 stellingen 165
motivatie/motivering 120
musea's 121

n

-n- in samenstellingen 173
N.S. heeft/hebben 115
 naamvalsvormen 103, 174, 176
 naamwoorden 120
 naamwoordstijl 97
naar ... toe 83
nadat 114
 -name 120
 namen van bedrijven 150, 162
 nauwkeurigheid 30, 81
 nawoord 65
 Nederengels 33
Nederlandse Spoorwegen heeft/
hebben 115
neigde/neeg 113
 neutrale woorden 84
niet 78, 160
niet alleen ... maar ook 115
niet dan nadat 129
niet het minst 79
niet in het minst 79
nietwaar/niet waar 155
nieuwkomer 143
(noch) ... noch 115
noemer, op/onder één – brengen 35
notatie/notering 120
NRC Handelsblad (de/het) 129

o

om 134, 184
omdat/doordat 134
om het jaar 135
om het uur 135
omwille 154, 176
onder andere 86
onderbouwen 143
onderdelen van een publikatie 61
ondergetekende 94
onderhuren 113
onder invloed van 93
onder meer 155
onderstaand vindt u 109
onderstropping 66, 150
ondertitel 61
onderwaarderen 113
onder wie/waaronder 128
onguur/guur 36
onpersoonlijk taalgebruik 94
ons inziens/onzes inziens 109, 176
ontkenningen 78
ontleend uit 110
onvertaalbaarheid 139
onvoltooid deelwoord 103
onzijdige woorden 124
opbouw 45
opbouw van de alinea 59
open/dicht, De brug was 12
opgevolgd hebben/zijn 119
op het gebied van 93
op/met vakantie 110

op/over/via de radio 132
opsumming 24, 73, 187, 189
 – dubbele punt 187
 – omschrijving 187
 – puntkomma 188
 – toelichting, verklaring 187
optelefoneren 106
optredens 121
op zich 142
op zijn plaats 124
organiseren 105
oriëntatie op de lezers 47
oriëntatie op het onderwerp 46
oud- 106, 160
oud(e) man 122
oude woorden 102
overal en nergens 36
overbodige woorden 90
óverdrijven/overdrijven 113
overhemd 36
óverleggen/overléggen 113
overnieuw 111
overtreffende trap 122
over/voor het voetlicht brengen 132
overwinningsnederlaag 39

p

paar 117
pakjesavond 12
paragraaf 45
parentheses 191
part-time 155
passivitis 95
persoonsnamenregister 65
persoonsvorm (getal) 114, 185
plankzeilen 113
pleonasme 91
plotsklaps 110
polder 136
portiers/portieren 121
positie 84
praktisch 141
proberen/geprobeerd 112
procent / % 160
proefvaren 113
punt 70, 194, 196
 – afkortingen 196, 197
 – cijferreeksen 197
 – citaat 194, 197
 – einde van de zin 197
 – enz. 197
 – haakje 191, 192
 – of komma 188
 – of puntkomma 188
 – rubriceringen 197
 – symbolen 196
puntenreeks 192
puntkomma 188
 – in opsommingen 189
 – twee vuistregels 189
puntkomma, punt en komma 188
purisme 136

r

- rangtelwoorden 160
- reageerbuisbaby 36
- realiseren 84
- rechters-commissarissen 121
- refereren aan/naar 133
- registers 65
- reizigers wordt/worden verzocht 115
- rekeningrijden 137
- rode volgorde 118
- ronde cirkel 13
- ronde haakjes 191
- rubriceringen (punten) 197

s

- s- in samenstellingen 170
- s.s.t.t. 43
- s van eigennamen in de tweede naamval 168
- samengestelde werkwoorden 157
- samengestelde zelfstandige naamwoorden 158
- samenstellingen 74, 158, 168
 - assistent 161
 - bijzondere tekens 159
 - Latijnse voorvoegsels 160
 - namen, afkortingen, cijfers 159
 - niet, oud, Sint, zelfde 160
 - zelfstandige naamwoorden met drie delen 159
- samentrekking, foutieve - 32, 108
- samenvatting 63
- scheerde/schoor 113
- scheidingsteken 165
- schema 50
- schepte/schiep 113
- schrijfadviezen 39
- schrijversaanwijzingen 43
- schuine streep 192
- sfeer 84
- 's-Gravenhage/Den Haag 12
- 's-Hertogenbosch/Den Bosch 12
- Sint- 160
- sinaasappelen/sinaasappels 121
- Sinterklaasavond 12
- Sint-Nicolaasavond 12
- situatie 84
- situatie/situering 120
- situatie waarbij/waarin 133
- smog 106
- snelle-kweekreactor 33
- sommige(n) 127
- spatie of aaneenschrijven 153, 155
- spelling 33, 144, 177
 - buitenlandse werkwoorden 177
 - gebiedende wijs 177
 - top-40 van spelfouten 178
- staande uitdrukkingen 176
- standaardisatie/standaardisering 120
- stedennamen 124
- stijl 16, 17, 20

stijlbeginzelen 22

stijlbreuk 24

stijldeugden 22

stijlregels 28

stijlverschillen 18

stofzuigen 113

streepje(s) 145, 190

structuuraanduidingen 57

studiefase (in het schrijfproces) 48

subsidie op/voor 133

symbolen (punt in) 196

synoniemen 101

t

t.a.v. 43, 93

t.g.v. 75

taal en logica 35

taalkritiek 34

taalverzorging 11, 33

tangconstructie 68, 70

tante Betje 107

tautologie 91

te allen tijde 176

tegenwoordig deelwoord 103

tegoed/te goed 155

tejater 33

tekort/te kort 155

tekst 63

tekstdoel 47

teksthaakjes 192

tekststructuur 45

telwoorden 160

ten aanzien van 93

ten behoeve van 93

teneinde/ten einde 155

tenminste/ten minste 155

ten slotte/ten slotte 155

te pas en te onpas 36

ter attentie van 43

ter wille 154

ter zake 155

terugkomen op/van 132

te/ten/ter 176

te uwent 177

teveel/te veel 155

tezamen/te zamen 154

te zijner tijd 32

tijdsaanwijzingen 122

tijdsrelatie 59

tijdswisseling 114

titel 53, 61

titelpagina 62

titulatuur 43

toelichting bij/op 133

toename/toeneming 120

trefwoorden 62

trefwoordenregister 65

trema 166

- Latijnse en Franse uitgangen 167

- -ië of -ieë 167

- samenstellingen 167

tussenkopjes 53

tussenletter -n- 173
 tussenletter -s- 170
 tussenletters in samenstellingen 169
twee grootste/grootste twee 122
twijfel(s) 121

u

u beider belang, in 176
u hebt/heeft 119
uite, de – kachel 129
uitonderhandelen 133
uitproberen 133
uitroepteken 193
uitvinden 136
u/je 44

v

V.S. heeft/hebben 115
 vaagheid 80, 82
 vaktermen 76
vanaf/van ... af 129
 van wie/waarvan 128
 variatie 31, 99, 100
 – in woordkeus 100
 – in zinsbouw 99
 – in zinslengte 99
veelgebruikte/veel gebruikte 156
veel/vele 122
vele(n) 127
verantwoording/verantwoordelijkheid 111
 verband tussen alinea's 58
 verbindingswoorden 59
Verenigde Staten heeft/hebben 115
vergeten hebben/zijn 119
 vergrotende trap 122
verheugen, zich – op/in 132
verhouding, in – tot/met 132
 verklarende toevoeging 191
 verkleinwoorden 162, 168
 verleden tijd 114
verloren zijn/hebben 110
 verruïneren 106
 versteende samenstellingen 174
 vertaalfouten 141
 vervoeging van buitenlandse werkwoorden 177
 verwijswwoorden 79, 103
 verzorgd taalgebruik 33
 vierkante haakjes 192
 voegwoorden 107, 129
 volgorde 71, 88, 107, 118, 122
 – bijvoeglijke naamwoorden 122
 – persoonsvorm 118
 – persoonsvorm, onderwerp 107
 – persoonsvorm, voltooid deelwoord 118
 – voltooid deelwoord 118
voor/achter een bureau 132
 voorbeelden 14

voorbijpasseren 106
 voorkeurspelling 144
 voornaamwoorden 123
voor/over het voetlicht brengen 132
voor wie/waarvoor 128
 voorwoord 62
 voorzetsel als bijvoeglijk naamwoord 129
 voorzetselketens 98
 voorzetsels 129
 voorzetseluitdrukking 93
voor zover 155
vorenvermelde 103
 vorm van de alinea 60
 vraag-antwoordbenadering 49
 vraagteken 192
 vragende zinnen 100
vroeger of later 143
 vrouwelijke woorden 124

w

waaide/woei 113
waar met een voorzetsel (aaneenschrijven) 156
waarvan/van wie 128
waranda 109
wat betreft 129
wat/dat 126
we 43
-wege 103
 weglatingsteken 164, 167
welker 176
welks 176
 werkwoorden 112
weshalve 103
wiens 175
wier 175
wij 43, 81
wilde/wou 113
wil/wilt 119
windsurfen 113
witregel 60
woof/wuifde 112
 woorden
 – buitenlandse woorden 136, 177
 – geslacht 123
 – gevoelswaarde 86, 139, 140
 – herhaling 100
 – internationale woorden 136
 – lange woorden 38, 74
 – lege woorden 83
 – modieuze woorden 104
 – moeilijke woorden 76
 – neutrale woorden 84
 – oude woorden 102
 – overbodige woorden 90
 – zonder meervoud 121
 woordenboeken 39
 woordherhaling 100
 woordlengte 38, 74, 140
 woordspeling 101

wordt/worden verzocht 115
wuifde/woof 112

Z

zal/zult 120
-zelfde 160
zestiger jaren, de - 143
zich/u 120
zielepeut 39
-zijds 103
zij/hij/het 123
zijn, met de - 128
zijn, op - plaats 124
zijn/hebben 119
zijn nek uitsteken 143
zijn/haar 44, 123
zinnen
- met een lange aanloop 72
- met een opsomming 73
- met meer betekenissen 88
- met veel mededelingen 70
- lange zinnen 69
- splitsen van zinnen 69
- variatie in zinsbouw 99
zinsbouw 69
zinsbouwfouten 107
zinslengte 38, 69
zogenaamde/zogenoemde 105
zoiets 155
zoiets dergelijks 112
zojuist/zo juist 156
zomin/zo min 156
zou 30, 86
zowel ... als 115
zuiver Nederlands 32, 135
zult/zal 120
zwangerschapsonderbreking 35
zweefvliegen 113
zweerde/zwoor/zwoer 113